SUFFRAGIUM THEOLOGICUM.

Ametsi in ea facti specie, quæ Sac. Theolog. Patav. Collegio proposita est, istud unum potissimè quæritur: An scilicet vir religiosus, Pyrausta dictus, propè sexagenarius malè se gesserit, & an potiùs heroicæ virtutis actus exercuerit duo illa ineundo sibi succedentia connubia, & eo quidem proposito, ut virginitatem egregiè hactenùs custoditam in matrimonio quoque servaret, quam reapsè servavit; tamen cum alia nonnulla sint intermixta, quæ nisi prius expendantur, ambigua fortasse, & non satis expedita fuerit ad quæstionem responsio; operæ pretium nos facturos putamus, si hæc ipsa breviter in antecessum expenderimus, ut facilius inde, atque certius hac de re judicium proferatur.

Tria itaque animadvertenda ducimus. Primùm quidem rectè distinguemus & initorum Connubiorum rationem, & servatam in utrisque virginitatem: ut in primo quæri possit, an bene, ac prudenter se gesserit, in altero verò an heroicæ virtutis specimen dederit. De his enim hoc in negotio haud promiscuè inquirendum: quandoquidem virtus est, non tamen heroica, matrimonium cum proposito servandæ virginitatis ini-

re : At heroica virtus est , à licita in matrimonio copula, servato debitæ æquitatis jure, temperare.

Alterum verò quod animadverti debet, illud est ; Pyraustæ scilicet propositum virginitatis servandæ sub conditione fuisse conceptum ; apposita enim est hæc particula *si possibile foret*. Immò verò non simplicem intendit Pyrausta virginitatem, sed perfectiorem, quæ in statu matrimonii ob majorem luctam, tanquam aurum in fornace probaretur. quod liquet ex eo, quòd excellens Connubium Deiparæ cum Josepho sibi constituerit imitandum.

Tertium tandem animadversione dignum censemus ; nempè ubi quæritur, An in utriusque matrimonii contractu bene Pyrausta, rectèque se gesserit, duplicem esse distinguendam rectitudinis rationem, & in ordine scilicet ad seipsum, & respectu puellarum, quibus nupsit. nam potuit respectu sui probe se gerere, respectu verò conjugum peccare, si utramque debito jure fraudasset. Quemadmodum è contrario potuit etiam de Conjugii juribus cum Sponsis cavisse, defectum nihilominus in se admisisse : Si Virginitatis votum, E. C., vel absolutum propositum concepisset ; neque certus ex parte conjugum de continentiæ custodia fuisset.

His animadversis, quid in caussa Pyraustæ censendum sit partitè aperiemus. Et primò quidem, Pyraustam in utroque matrimonio respectu suipsius neque temerè, neque imprudenter se gessisse dicimus. Non temerè quidem ; nam is temerè operatur, propriè sumpta temeritate, ut à Theologis sumitur, qui sciens, ac volens peccandi se periculo exponit ; cui non se commisit Pyrausta, tum quia licita est matrimo-

mònialis copula, tum quia ab usu licitæ copulæ abstinere voto minimè se obstrinxerat: ac proinde violandæ virginitatis periculo expositus, notam temeritatis minimè incurrit. Neque imprudens dicendus est: nam imprudentia certè quidem esset, media aut inepta, aut contraria fini præstituto adsumere, essetque imprudens dicendus Pyrausta, si nulla urgente necessitate contrahendi matrimonium, duplex ipse matrimonium, ceu medium conservandæ virginitatis elegisset. At Pyrausta non ordinavit matrimonium, ut diximus, veluti medium ad virginitatem servandam, sed veluti perfectioris virginitatis finem, concepit ejusdem servandæ propositum, non absolutum quidem, sed conditionatum dumtaxat: quo fit, ut imprudentiæ notam effugerit. Neque inde imprudens dicendus, quòd, stante virginitatis proposito hactenùs egregiè servato, contractis connubiis sese periculo commiserit à virginali statu decedendi, propterea quia hujusmodi recessus à bono præstituto inconstantiam redoleat, quæ D. Thomæ. 2. 2. q. 53. art. 5. ad imprudentiam pertinere videtur. Nam cum Pyrausta neque votum, neque absolutum virginitatis propositum emiserit, contracto, etiam cum ordine, & affectu ad carnalem copulam matrimonio, minimè inconstans censendus erat. D. enim Thomas laudato loco docet, eam inconstantiam ad imprudentiam pertinere, quæ *recessum à bono proposito definito importat*; & rationem addit, quia *recessus à bono proposito non consummatur nisi per defectum rationis, quæ fallitur in hoc, quod repudiat id, quod rectè acceptaverat*: quod quidem est à Pyrausta alienum, in quo nullum absolutum de virginitate propositum fuisse, ex facti narratione constat apertissimè.

Verùm, quamquam hæc à communi temeritatis, & imprudentiæ nota Pyrauſtam liberent, fatendum tamen eſt in matrimoniis contrahendis defectum aliquem, & imperfectionem ipſum incurriſſe; quandoquidem ſeſe periculo expoſuit à majore perfectione recedendi, ac propterea à perfectione aliquo pacto defeciſſe. Nàm cum certum ſit, Matrimonii ſtatum eſſe virginali imperfectiorem, ſi Pyrauſta per matrimonium diſcrimini amittendæ virginitatis, quam incorruptè coluerat; ſeſe commiſit ſciens, & volens, periculo recedendi à priore perfectione item ſeſe commiſit. In defectum igitur incurrit. Neque enim ſecurus erat de utriuſque Sponſæ voluntate, quæ numquam debitum expoſcerent; quibus aliquando petentibus, petere autem poterant, ſi reddidiſſet, virginitatis jacturam feciſſet. Immò neque ſecurus erat de propria voluntate; neque propter ætatem devexam, nam robuſtiſſimus dicitur; neque propter ſervatam hactenùs illibatam continentiam; quia poterat facilè Sponſæ contubernio ità affici, ut majorem carnis tribulationem ſentiret. Quamquam enim longo anteactæ vitæ experimento didiciſſet, præſens Dei auxilium in tuenda virginitate hactenùs ſibi adfuiſſe; non propterea tamen certus unquam fuiſſet tantum Dei auxilium ſibi adfuturum, quantum ut abſtineret à licita copula fuiſſet neceſſarium. Major enim in viro, etiam probatæ virtutis, gratia requiritur, ut abſtineat ſe à licitis, quàm ab illicitis actibus extra matrimonium, à quibus timoratæ Conſcientiæ vehementiùs abhorrent. Quare communis eſt Theologorum ſententia, uberiorem requiri Gratiam ad vitanda omnia venialia, quam mortalia, atque uberrimam inde agnoſcunt Theologi omnes Gratiam in Deipara Virgine;

quæ

quæ nulla vel veniali culpa fœdata fuit. Multò igitur major requiritur Gratia, ut quis ex fine supernaturali abstineat actu per se licito, in iis maximè circumstantiis, in quibus ad actum illum naturæ infirmitate vehementiùs allici potest quotidiano Sponsæ contubernio; quàm requiratur, ut numquam contrà continentiæ virtutem peccet. Hinc fit, ut si quis omnes illicitas carnis voluptates effugiat, non propterea actus heroicæ virtutis perfecisse censetur, nisi singularis, & excellens quædam circumstantia interfuerit: virtutis tamen heroicæ specimen ille dedisse dicatur, qui Dei, & virtutis amore à licita in Matrimonio copula, servatis conjugii juribus abstinuerit. Unde igitur certè spondere sibi poterat Pyrausta tantam, adeòque excellentem Gratiam consecuturum?

Accedit quod Pyrausta ita Matrimonium duplex contraxit, ut absolutum virginitatis propositum non habuerit: paratus ergò erat humanæ imbecillitati morem gerere, si vel ex sua, vel ex conjugum infirmitate virginitatem, quam proposuerat, custodire in matrimonio nequaquam valuisset. Quæ verò necessitas Pyraustam impulit, ut qui florentibus annis virginitatis amantissimus fuerat, senex factus matrimonium sponte selegerit, ut virgo quidem in eo permaneret, non absolutè tamen, sed usque dum naturæ legem in membris suis continere potuisset? Dum enim in matrimonio habuit conditionatum abstinendi à copula conjugali propositum, probè noverat se in matrimonio eum vitæ statum amplecti, in quo absolutè de sua, deque Sponsarum continentia securus non erat. Quo posito; quis unquam dixerit Pyraustam à perfectionis proposito non defecisse, cum lubens, ac volens nulla

urgente necessitate in amittendæ virginitatis discrimen se conjecisset? Neque dicas, Pyraustam in casu à perfectione non recessisse, quia utrumque matrimonium majoris perfectionis caussâ contraxit, ut nempè imitaretur Deiparæ, & D. Josephi Connubium: nam hoc pacto cùm non levem vanitatis suspicionem dedisset; quandoquidem præsumpsisset, aut præsumpsisse videretur, eam se gratiam habiturum, quæ Deiparæ, & Josepho divinitùs collata fuerat: tùm etiam imitandum sibi proposuisset Sanctissimam Dei Matrem in eo, quod ad perfectionem non attinet. Matrimonium enim cum virginitate comparatum, in quo subest copulæ ineundæ periculum, perfectionem non continet, cum status conjugalis ipsâ sit virginitate imperfectior: & Deipara, quam Patres, & Theologi votum virginitatis emisisse docent, dum matrimonium divina ordinatione contraxit, certa erat de Virginitate servanda, Deo per interiorem illustrationem Virginis mentem confirmante; qui de proposito Josephi Virginem certiorem fecit, ne de violando castitatis voto timeret: nam si stante voto sine hac divina certitudine contraxisset, utique contra voti religionem peccavisset. Hæc verò a Deo ordinata sunt sapientissimè ad excellentissimum finem humanæ Redemtionis, medio hoc ineffabili matrimonio perficiundum.

Igitur cum Pyrausta, neque ex divina dispositione hujusmodi matrimonia ad sublimem aliquem finem ordinante contraxisset, neque virginitatis servandæ certitudinem habuisset, in aliquam certè imperfectionem incurrisse censendus erit, celebratis duobus conjugiis, quibus periculo à priori perfectione recedendi sese exposuit. Constat itaque ex dictis non quidem

dem in eo, quod nupsit temerè, & imprudenter egisse, sed in eo, quod periculo recedendi à perfectione sese commisit. Quare hac dumtaxat ratione si spectetur utrumque matrimonium respectu Pyraustæ, ob periculum recedendi à priori perfectione, ipsum non benè se gessisse omnino dicimus; propterea quia; quisquis divino præventus auxilio perfectioni operam dedit, si ab ea quoquo modo deflectat, aut ab eadem deflectendi periculo se exponat, rectè operari dici non potest.

Restat nunc ut videamus, An respectu utriusque sponsæ recte sese gesserit Pyrausta, quod secundo loco expendendum posuimus, nam ex iis, quæ hac de re dicemus, planè constabit etiam quid sit dicendum de tertio, an scilicet servata virginitate in utroque connubio, quam quidem reapse servavit, actus virtutis heroicæ Pyrausta perfecerit.

Et sanè ad Sponsas quod attinet, ex facti specie non colligitur viri propositum illis innotuisse, easque in illud consensisse; ut propterea dubium sit, utrum reapsè sive expresse, sive tacitè sponsæ consenserint. Quare proculdubio suspicioni locus est, Pyraustam contra Justitiam peccasse circa Matrimonii jura Sponsas fraudando. Ut enim si certò constaret Sponsas in viri propositum nequaquam consensisse, liquidò etiam pateret Pyraustam peccavisse, secus verò si consensissent: ita pariter quia dubitatur, num cum viro scientes conspiraverint, meritò dubitatur an peccaverit contra Justitiam. Nemo enim est qui ignoret, nisi gravi crimine non posse invicem fraudare Conjuges Apost. testimonio 1. Corinth. cap. 7. Inquirendum igitur ad rem nostram diligentiùs, an in Pyraustæ Sponsis fuerit hujusmodi consensus sive

expressus, sive tacitus, ac præsumtus. Expressum non fuisse, patet ex facti narratione, in qua nusquam reperitur Pyraustam Sponsis de suo proposito indicium fecisse, aut consensum expetivisse; sed tantùm legitur Pyraustam dictitare consuevisse, sibi in votis esse talem nancisci Conjugem, cum qua in casto, & virginali connubio vivere liceret, oblatamque ab paupere, honestoque viro filiam eidem in Sponsam ætate tenellam, dote pauperem, virtutum decore divitem, eo sane fine ut Pyrausta maritus Sponsam à mundi periculis, atque à pudoris jactura ob paupertiem eriperet.

Hìc animadvertendum, propositum Pyraustæ puellæ Parenti, ut ex facto liquet, innotuisse quidem, puellæ non item. At verisimile non est Patrem filiæ indicasse: immò longè verisimilius occultasse, ne nuptiis contrahendis impedimento esset. Nihil enim quicquam inops Pater magis optabat, quàm ut filiam ad hujusmodi nuptias alliceret, ut sine dote filiam collocaret, quæ res & sibi, & filiæ emolumento esse poterat. quod si filiæ manifestasset, ejus forsitan consensum in nuptiis retardasset, præsertim spectata viri ætate ad senectutem devexâ, quæ non jucundi, & suavis matrimonii speciem, sed molestam, & insuavem præ se tulerat. Non expressus igitur utriusque Sponsæ consensus in propositum Pyraustæ adfuit, ut ex facto collegimus, cujus scriptor ideò dubitanter hac de re loquitur, quia de expresso consensu nihil dicere potuit, dixisset autem si potuisset. An autem interpretativus consensus præextiterit, non est nostrum, sed Ecclesiæ determinare; nondum enim Sacra Congregatio Rituum legitimum hujus facti examen instituit, &

de

de facti veritate pronunciavit. Quæ verò profertur à nonnullis hujus interpretativi consensus conjectura inde ducta, quod utraque sponsa siluerit, quòd nunquam debitum petiit, aut petere indicavit, mera conjectura est, quæ ad rem firmandam non sufficit. Silentium enim illud aut verecundia, aut modestia extorsit, quæ utplurimum in honestis puellis obtinet, præsertim in virginibus tenellæ ætatis innocentissimis moribus præditis. Experientia enim plerumque compertum est, puellas hujusmodi sæpe numero vi pudoris se minime velle uti jure suo per silentium indicare, quamquam alias ægrè ferant jure suo fraudari; gravique idcircò mœrore affectæ morbos contrahant gravissimos, ac propemodum insanabiles. Qui utique pudor adeò in fœminis honestis est attendendus, ut D. Th. in IV. Sent. dist 38. quæst. 1. art. 2. quæstiuncula secundâ, ad quartum, loquens de eo qui per continentiæ votum simplex, ut vocant, amisit jus petendi debitum in Matrimonio, si extante voto illud contraxit, & tantum reddere potest, hæc habet " *Hoc autem intelligendum sive mulier petat expressè, sive interpretativè, ut quando mulier verecunda est* " tunc enim ut occurrat uxoris verecundiæ, tenetur per D. Thomam offerre, idest ad interpretativam uxoris petitionem debitum reddere. Si ergo per D. Thomam, qui per votum jus petendi debitum amisit, tamen ubi mulier verecunda sit, & vir præsumat eam tacitè petere, reddere tenetur, etsi expressè non petit; argumentum omninò certum est, silentium uxoris non petentis non fundare consensus præsumtionem, præcipuè in Virgine: & multò fortiùs, quia D. Thomas de uxore loquitur, jam a viro suo corrupta; nam ponit casum de viro

jam

jam uxori obligato *per carnalem copulam præcedentem*. Quòd si verecundia tanta esse potest in Conjuge jam à Viro corrupta; quantam prudenter credere possumus in duabus Virginibus Pyraustæ Sponsis fuisse verecundiam, quæ vix pubertatis annum ingressæ virtutibus, optimisque moribus ornatæ dicuntur, erga virum provectæ longiùs ætatis, quem veluti Patrem suspiciebant; earum quippe alteram, quam ab infantia in Sacro puellarum Gynecæo ad ætatem usque nuptiarum aluerat; veluti filiam semper habuit, & utraque cum Pyrausta communem thorum non habuisse dicitur. Igitur maximæ, quæ puellis inerat, verecundiæ Silentium tribuendum petendæ copulæ videtur, quam ceteroquin forsitan exoptabant. Fœminæ enim dum nubunt, copulam matrimonialem potissimùm spectant, in quam consentire videntur. Stat igitur in fœminis præsumtio communis petendæ copulæ aliquando, etsi non tempore determinato, si expresse non petant. Itaque debitum erat in Pyrausta, ut vel ante initum matrimonium cum Sponsis de servanda virginitate conveniret, vel saltem post celebratum, & ratum, indicato Sponsis Proposito, eorumdem consensum explorare. Primo modo rectè & justitiæ, & perfectioni consuluisset, servatâque inde virginitate, heroicæ virtutis actum perfecisset. Quod si propositum suum post initum dumtaxat matrimonium sponsis significasset, potuisset quidem gradum debitæ justitiæ tenere, si consensissent, certus inde factus jura matrimonii uxores relaxare: Sed cum iniit connubia non explorato ante uxorum consensu, periculo recedendi à perfectione proposita sese exposuisset, quia contingere poterat sponsas indicato eisdem viri proposito post initum matrimonium, in id minimè fuisse consensuras.

Ne-

Neque verò sit qui putet, irritum futurum fuisse matrimonium Pyraustæ, si in contractu consensum uxorum cum pacto servandæ virginitatis expressisset. nam hujusmodi pactum prævium matrimonii validitatem minimè viciat. Id docent Canonistæ passim, & ratio suadet. & Theologi, qui putant hujusmodi pactum matrimonii substantiam destruere; explicandi quidem sunt non de pacto concomitante, sed de conditione suspensiva consensus, quæ donec impleatur matrimonium ratum non facit, ut mox ostendemus.

Nostri Pronunciati veritatem firmant, quæ sequuntur, rationum momenta. & primum quidem. Ad Matrimonii validitatem minimè est necessarius ordo ad copulam, ut fusè docet S. Aug. de Bono Conjugali contra Iovin. cap. 3. lib. 2. de Conf. Evang. cap. 1. & lib. primo de nuptiis & concupiscentia cap. 11. Cujus doctrina nititur Apostoli authoritati 1. Corinth. 7. v. 5. dicentis " *Nolite fraudare invicem nisi forte ex consensu ad tempus, ut vacetis orationi, & iterum revertimini in idipsum, ne tentet vos satanas propter incontinentiam vestram* " ubi Apostolus cum τὸ revertimini in idipsum concedat propter incontinentiam; idemque se dicere profiteatur *secundùm indulgentiam*, *non secundum imperium*; quod ad tempus admittit, etiam in perpetuum admittere videtur. Unde S. Aug. laudato cap. 11. lib. primi de Nuptiis & concupiscentia perpetuam continentiam collegit hisce verbis " *Quibus placuit ex consensu ab usu carnalis concupiscentiæ in perpetuum continere, absit ut inter illos vinculum conjugale rumpatur: immò firmius erit, quo magis ea pacta secum inierint, quæ charius, concordiusque servanda sunt, non voluptariis Corporis*

poris nexibus, *sed voluntariis affectibus animorum*" Atque adeo pactum de servanda castitate contractui adjectum contra matrimonii substantiam esse non potest; aliàs illicitum, & nefas esset Conjugibus in matrimonio sese mutuò ad castitatem servandam obligare, quod nemo certequidem affirmaverit. Eæ namque conditiones, quas rato matrimonio honestè superaddere licet, matrimonio si præmittantur, ipsum irritum reddere nequeunt. Et sanè rem ità se habere illud argumento esse potest, quod statuit Alex. III. in Capite *commissum* de Sponsal: & matrim. Interrogatus enim ab eo, qui Sponsalia juramenti religione firmaverat, & deinde perfectioris vitæ in Monasterio suscipiendæ propositum sibi constituerat; Respondet Pontifex, juramenti religionem ab eo implendam esse per matrimonium ratum; eoque celebrato Monasterium ingredi, ut propositi compos fieret suasit. Profectò in allato casu, cum matrimonium celebrasset sine ullo ad copulam ordine, immò quo copulam penitùs excluderet; si ordo ad copulam de substantia esset matrimonii, jam irritum, nullumque, matrimonium illud fuisset, atque adeò Pontifex in sua decretali Epistola ad matrimonium nullum, & illusorium celebrandum interrogantem induxisset: & pari etiam modo Juramentum, ob cujus religionem matrimonium illud propter sponsalia juramento firmata implendum erat, vinculum fuisset iniquitatis; quod utrumque dicere est perabsurdum. Igitur si matrimonium irritum ille non facit, qui eo animo contrahit, ut statim post ratum matrimonium, ab eodem, invito etiam altero conjuge, recedat, & monasterium ingrediatur; cur irritum Matrimonium ii reddent, qui casto mentis affectu de virginitate cu-

sto-

ſtodienda in matrimonio paciſcuntur? Quamquam enim ad matrimonium, prout contractus rationem habet, requiritur mutua conjugatorum proprii corporis traditio, hæc tamen per ſolum dominium, non verò per dominii uſum neceſſariò peragitur. quo ſanè pacto Theologi Beatiſſimæ Virginis matrimonium verum fuiſse affirmant, etſi antequam Joſephi uxor fieret, virginitatem vovit, certaque facta ex divina revelatione fuit Joſephum Sponſum Virginitatis cuſtodiendæ propoſitum emiſiſſe. Semel enim admiſſo ad valorem matrimonii traditionem tantùm dominii in corpora, non uſus neceſſariò requiri; ac ſtante etiam pacto contractui adjecto de virginitate ſervanda dominium in corpus tradi quidem, interdici autem ſolum uſum; ex hac doctrina, quæ veriſſima eſt, conſequens ſit, matrimonium etiam cum tali pacto contractum fore firmum, ac ratum. Immò verò multò minus contra matrimonii ſubſtantiam facere videtur continentiæ pactum, quàm votum; quandoquidem à pacto poſſunt ſine crimine per mutuum conſenſum Conjuges recedere, ut etiam tradito dominio licitè utantur; à voto autem ſine peccato reſilire non poſſunt. Nos autem minimè latet hac de re ſcrupulum quibuſdam ex eo fuiſſe infectum, quod in Cap. *Si Conditiones* de Condition. appoſ. legatur: Contra ſubſtantiam Matrimonii eſſe conditionem ad hunc modum appoſitam, *Contraho tecum ſi bonum Prolis vitaveris*: Sed textus ille nequaquam propoſitæ veritati refragatur; propterea quia Gregorius IX. eo loco expreſſè loquitur de eo, qui turpiter adeò uxori commiſceri velit, ut certè generationem impediat, aut alio inhoneſto modo filiorum procreationem exturbet. Deſumtus enim locus ille Decretalium apparet ex Can.

So-

Solet, & Can. *Aliquando* 22. q. 2., ut ibidem etiam notat Glossographus: quibus in locis Gratianus testimonia Augustini profert, quæ apertè veritatem à nobis assertam insinuant. Et quidem in laudato Canone *Solet* August. ex cap. 5. de Bono Conjugali hæc habet " *Solet etiam quæri cum masculus & Fœmina, nec ille maritus, nec illa uxor alterius, sibimet non Filiorum procreandorum, sed propter incontinentiam solius concubitus caussa copulantur, ea fide media, ut nec ille cum altera, nec illa cum altero id faciat; utrum nuptiæ sint vocandæ. Et potest quidem fortasse non absurdè hoc appellari Connubium, si usque ad mortem alicujus eorum id inter eos placuerit; & prolis generationem, quamvis non ea causa conjuncti sint, non tamen vitaverint, sed nolint sibi nasci filios, vel etiam opere aliquo malo agant ne nascantur*. Alter verò Canon depromtus est ex Augustino lib. primo de Nuptiis & Concupisc. cap. xv., ubi hæc leguntur " *Aliquando eo usque pervenit hæc libidinosa crudelitas, vel libido crudelis, ut & sterilitatis venena procuret, & si nihil valuerit conceptos fœtus aliquandò intra viscera extinguat, ac fundat .... Prorsus si ambo tales sunt, conjuges non sunt. Et si ab initio tales fuerunt, non sibi per connubium, sed per stuprum potius convenerunt* " Quæ cum ita se habeant; si qui sunt Theologi, qui docent pactum, aut conditionem adjectam castitatis in matrimonio servandæ matrimonium irritum reddere, propterea quia tale pactum contra Matrimonii substantiam videtur; ii explicari omninò debent de ea conditione, quæ consensum suspendit in matrimonio, eumque retardat, usque dum sit impleta conditio, quod & nos verum esse fatemur. nam si quis matrimonium contractum hac conditione celebraret, *Contraho tecum, si nunquam nos inter copula sequetur*

jam

jam consensus absolutus in Matrimonium nullus esset, nisi impleta conditione, atque adeo cum copula possset semper sequi, usque dum paciscentes in vivis sunt, nunquam suum haberet effectum consensus, nec matrimonium utroque vivente conjuge verum esset; quia numquam impleretur hæc negans conditio. quo sanè sensu proculdubio loquitur D. Thomas qui prò contraria sententia laudatur. Etenim in IV. Sent. dist. 30. Quæst. 2. act. 1. ad 2. & 3. hæc habet " *Ad primum dicendum quòd B. Virgo antequam contraheret cum Joseph fuit certificata divinitùs quòd Joseph in simili proposito erat, & ideo non se commisit periculo nubens, nec tamen propter hoc aliquid veritati deperiit; quia illud propositum non fuit conditionaliter in consensu expositum*. Ubi verò pactum consensum sequitur, ut sunt pacta dotalia, & id genus alia, quæ potiùs onera contractui adjecta dicenda sunt; ea neque impedient, neque irritum contractum reddent, si utriusque contrahentis consensus accesserit. Quare si Pyrausta in utroque Matrimonio Sponsis indicasset, se cum iisdem connubia eo pacto, seu obligatione inire, ut à copula perpetuò abstineret, atque in id virgines illæ consensissent, matrimonium utrumque ratum utique fuisset, & servata in matrimonio virginitate, ex hoc capite heroicæ virtutis actus exercuisset. quod eum minimè fecisse constat; constat item ex supradictis, ob periculum recedendi à proposito perfectiori, cui se exposuit, defectum incurrisse: ob præsumptionem majoris Gratiæ, non adhibitis adhibendis, nimiam in se confidentjam habuisse; ac tandem ob non exploratum antea Sponsarum consensum suspicionem labis injustitiæ erga sponsas à se depellere non posse. Quæ quidem omnia in caussa sunt, ut non immeritò Pyrau-

stam

ſtam, nec benè ſe geſſiſſe, nec actum heroicæ virtutis exhibuiſse judicemus. Quæ verò in contrarium circumferuntur argumenta, ex eo potiſſimùm ducta, quod in libello, quo hujus venerabilis Viri geſta continentur; multa dicuntur ab illo patrata miracula, multæque editæ operationes virtutum; nihil profecto ad rem faciunt. Virtutes enim, & miracula iſtiuſmodi, quæ eo libro narrantur, cum nondum ab Eccleſia probata fuerint, quem exitum habitura ſint, ignoramus propterea quia experimento novimus, ex bene multis cùm miraculis, tum actibus heroicarum virtutum Sacræ Rituum Congregationi ad examen propoſitis in cauſſis Canonizationum aliquando vel nulla, vel admodum pauca fuiſse approbata. Præterea, ut demus hæc ita non eſse, & ut vera deinceps à Congregationum Rituum admiſsa, ſufficient fortaſse ad ſanctitatem Viri Religioſi ſtatuendam: minimè verò ſufficient, ad heroicæ virtutis rationem omnibus, & ſingulis actibus communicandam; dicere enim poſsemus ſi quod maculæ hoc in negotio contraxit, Virum Sanctum vel ſuis operibus eluiſse: non enim omnes & ſingulas Sanctorum Virorum operationes in heroica virtute poſitas eſse, neceſse eſt. Nam peccaſse quandoque viros quoſdam Sanctiſſimos, quos modo colimus, inficiabitur nullus. Quod modo in quęſtione verſatur illud eſt; an hoc in facto virtutis heroicæ actum Pyrauſta exercuerit, quod nos minimè affirmandum eſse putamus ratione non una, eâque, ut nobis videtur, ſatis aperta, ut hoc in ſcripto quantum ſatis, oſtendimus. Salvo &c.

PATAVII, Typis Jo. Bapt. Conzatti. MDCCXXII.
SUPERIORUM PERMISSU.